

Záznam debaty k novele zákona o NKÚ v Senátu ČR

Debata proběhla v rámci semináře s názvem „Kontrola územních samosprávných celků a rozšíření působnosti Nejvyššího kontrolního úřadu“, který 4. května 2016 uspořádaly senátorské kluby KDU-ČSL a Starostové a nezávislí pod záštitou místopředsedkyně Senátu Parlamentu ČR Miluše Horské.

Seminář proběhl ve spolupráci se Svazem měst a obcí České republiky a Asociací krajů České republiky.

Hlavní mluvčí:

Jiří Dienstbier, ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu, předkladatel zákona o NKÚ

Miloslav Kala, prezident NKÚ

Tomáš Vyhnanek, náměstek ministra financí

Stanislav Kadečka, ústavní právník a člen Legislativní rady vlády

Pavel Drahovzal, místopředseda Svazu měst a obcí ČR

Petr Pospíšil, zástupce Asociace krajů, Moravskoslezský kraj

Václav Váchal, tajemník Magistrátu města Plzně

Debatu moderoval Dan Jiránek, výkonný ředitel Svazu měst a obcí ČR.

Obsah:

1. Vybraná sdělení, která na semináři zazněla

- K posuzování účelnosti a hospodárnosti ze strany NKÚ
- Obecně k přínosu rozšířené působnosti NKÚ
- K duplicitám kontrol
- K zákonu o řízení a kontrole veřejných financí

2. Úplný přepis debaty

1. Vybraná sdělení, která na semináři zazněla:

➤ K posuzování účelnosti a hospodárnosti ze strany NKÚ

„Podle mě není vůbec žádná pochybnost, že NKÚ bude u územní samosprávy kontrolovat hospodárnost a účelnost, protože to je kontrola zákonnosti v tuto chvíli. Chci to říct na rovinu a nebruslit kolem toho, zda ano nebo ne. Protože to není libovůle obce, zda se bude chovat hospodárně.“ **Jiří Dienstbier, ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu, strana 22**

„Jsme si vědomi toho, že nejsme oprávněni hodnotit politická rozhodnutí a neděláme to ani na centrální úrovni.“ **Miloslav Kala, prezident NKÚ, strana 6**

„Vy tady používáte argument zásahu do samosprávy, přitom z druhé strany zástupci obcí říkají, že všechno už je kontrolováno externě někým jiným. To znamená, že přezkum hospodaření krajů je zásah do samosprávy?“ **Jiří Dienstbier, strana 25**

„Myslím, že u kontroly je jako u každé jiné cílené činnosti podstatné jednoznačně rozpoznat, co je jejím cílem, účelem. Tady toto jasné vymezení poněkud postrádám. Právě při střetávání toho, co je zákonnost a co je účelnost a hospodárnost, co jsou zájmy státu a co zájmy obcí. S tím souvisí ostatně i sama otázka existence samosprávy.“ **Stanislav Kadečka, strana 15**

➤ Obecně k přínosu rozšířené působnosti NKÚ

„NKÚ ale bude dělat jen systémové kontroly, to je ta přidaná hodnota. Dnes musí skončit na hranici samosprávy.“ **Jiří Dienstbier, strana 23**

„Třeba dát si pozor na to, aby se kontrola netýkala hospodárnosti a účelnosti, ale legality. Charta (místní samosprávy) k tomu výslovně vybízí a říká, že jakýkoliv správní dozor nad činností místních společenství usiluje pouze o zajištění souladu se zákonem a ústavními zásadami. U úkolů, jejichž plnění bylo na místní společenství přeneseno, to je ta naše přenesená působnost, však mohou vyšší orgány vykonávat dozor, i pokud jde o vhodnost zvolených prostředků. To je jinými slovy ta účelnost a hospodárnost.“ **Stanislav Kadečka, ústavní právník a člen Legislativní rady vlády, strana 14**

„Problém spočívá v celkovém systému, protože sice ta novela NKÚ nás omezuje na to, že půjde o kontrolu zákonnosti, zdá se být tedy bezproblémovou, nicméně zákon o obcích i o krajích nakazují, aby hospodařily účelně a hospodárně. NKÚ se nabízí v zásadě jednoduchá právní finta.“ **Stanislav Kadečka, strana 15**

„Jenže nekontrolují účelnost. Co je účelné a hospodárné dnes rozhoduje zastupitelstvo schválením rozpočtu.“ **Dan Jiránek, výkonný ředitel SMOČR, strana 25**

„Chápeme do jisté míry ten závazek, který učinili poslanci a senátoři vůči Rekonstrukci státu, ale je potřeba se podívat, co v tom závazku bylo. Tam bylo, že se bude kontrolovat zákonnost, to znamená zákonnost procesu, nikoliv účelnost a hospodárnost.“ **Pavel Drahovzal, místopředseda SMOČR, strana 10**

„My se nebavíme, co NKÚ bude dělat v příštích letech, ale o prostoru, jaký ten zákon otevírá. A ten prostor je podle mě mimořádně široký. **Stanislav Kadečka, strana 23**

➤ K duplicitám kontrol

To je obsaženo i v koaliční smlouvě, že by se měly řešit tyto duplicity, já jsem dokonce autorem této věty, já tomu požadavku zcela jasně rozumím, proto jsem ho tam po debatě s ČSSD vložil. Protože mi bylo jasné, že bez této debaty se v nějakých změnách těch mechanismů dále budeme těžko pohybovat. **Jiří Dienstbier, strana 8**

„Kontrola z NKÚ je ale ta nejméně problematická, není na objednávku, existuje plán kontrol. ...Starostové mi neformálně říkají, že za odporem proti zákonu o NKÚ jsou právě duplicity a tlak, ten zákon je vlastně jejich rukojmí... Přál bych si, aby debata nebyla zatěžována tématem duplicit.“ **Jiří Dienstbier, strana 9**

„Rozhodně nečekejte, že přijdeme na malou obec, tam se posadí 4 kontrolori a budou tam sedět dva měsíce, tak si naši práci nepředstavujeme.“ **Miloslav Kala, strana 7**

Snažíme se aktivně sladovat s NKÚ, dopředu dává plán, tak my už tam nejdeme, to je minimum, co můžeme udělat... Navýšení NKÚ nevnímám jako duplicitní, je to kontrola veřejnosti, externí audit, zatímco my provádíme vnitřní kontrolu veřejných peněz. **Tomáš Vyhnánek, náměstek ministerstva financí, strana 17**

„Máme obsah připravený a teďka jsme rozeslali dotazníky ve spolupráci se svazem měst a obcí, teď očekáváme zpětnou vazbu a analýzu pak uděláme a zase určitě o ní budeme diskutovat.“ **Tomáš Vyhnánek, strana 17**

My máme za to, že vládní prohlášení by se mělo plnit jako celek, ne si z něj vyzobávat rozinky a slibovat, že příští rozinky budou příště. Vláda to má plnit buď všechno, z našeho pohledu, nebo nic. Ne že si řekne, tady tu větu splním a tady s tou počkáme. **Dan Jiránek, strana 9**

Mě tedy z prosté logiky věci připadá nepochopitelné, že bez jakékoliv důkladné analýzy novela zákona NKÚ byla schválena v poslanecké sněmovně ve třetím čtení. **Petr Pospíšil, strana 13**

Podíval jsem se na čísla, kolik kontrol bylo zahájeno na našem úřadě (*Moravskoslezského kraje*) v roce 2015. Je to číslo 104 kontrol, z toho pouze 9 kontrol je na výkon přenesené působnosti. Zbývající kontroly byly tedy zaměřené na výkon samostatné působnosti, v rámci toho jsou i 2 přezkoumání ze strany ministerstva financí, druhá fáze roku 2014 a první fáze 2015. **Úředníci, kteří provádějí přezkoumání, strávili u nás na úřadě fyzicky 67 dní.** Při této intenzitě, v tomto detailu, který ministerstvo financí přezkoumá, neumíme si představit, co přinese kontrola NKÚ.“ **Petr Pospíšil, strana 13**

„To, že ministerstvo nejde na kontrolu tam, kde si zjistí, že šlo na kontrolu NKÚ, je sice z hlediska praktického pěkné, pak ale vyvstává otázky, proč máme tedy dva orgány. Pro mě je to argument spíše opačným směrem.“ **Stanislav Kadečka, strana 23**

„Chybí analýza, ČR postrádá harmonizátora kontrol, který by také nesl odpovědnost. Tenhle zákon to nejenže neřeší, ale zavádí i jakousi triplicitu. Jsou různé kontroly a různé závěry.“ **Václav Váchal, Magistrát města Plzně, strana 14**

„Detailně jsem analyzoval, kde jsme na kontrolovaných osobách jako příjemcích dotací vytkli, je to zanedbatelný zlomek, většinou vytýkáme poskytovatelům, tam je těžiště naší práce. ... Většinou dojdou k tomu, že problém jim způsobil poskytovatel dotace. **Miloslav Kala, strana 21**

„Pokud by se to projevilo tak, že když špatně nastavil podmínky poskytovatel, tak veškerá rizika korekcí a sankcí nese poskytovatel nebo řídicí orgán, pak bychom vás uvítali. Ale bohužel finanční důsledky nenese poskytovatel, ale příjemce.“ **Dan Jiránek, strana 21**

„Problém je potřeba to řešit a ne přidávat do systému další kontroly, které nejsou provázány a nakonec navýší veřejné rozpočty, protože starosta se nebude věnovat vlastní práci. A nikde není napsáno, že ty kontrolní prohlídky budou ladit. Mě může dalším dnem na stejnou záležitost přijít další kontrola.“ **Pavel Drahovzal, strana 20**

„Z pohledu právní teorie dokonce nevádí, když jednu věc kontroluje víc subjektů. Jinými slovy, když přijde klidně sedm pracovníků najednou, z různých úřadů. Ale mělo by to vést k tomu, že tam nebude těch sedm chodit po sobě, ale přijdou najednou a budou mít jednotný kontrolní závěr.“

„To že nám systémy nefungují, to je pro mě důvod pro změnu legislativy, ale ne pro to, že přijmeme další mechanismus a budeme si naivně myslet, že ten sedmý už se povedl a fungovat bude.“ **Stanislav Kadečka, strana 16 a 24**

➤ **K zákonu o řízení a kontrole veřejných financí**

„Tady je zásadní zákon, respektive nový zákon o kontrole a řízení veřejných financí, kde je přesně to správné místo, kde by se o odstranění duplicit v kontrolních mechanismech ve vztahu k územní samosprávě mělo diskutovat. Chtěl bych požádat, aby ta debata doopravdy nebyla příliš těmi duplicitami zatěžována. **Jiří Dienstbier, strana 9**

„Tam je problém, že ten zákon se pohybuje jenom uvnitř své působnosti. Pokud se budeme bavit o kontrolách podle jiných zákonů, a v tom je ten problém, tam se jich nedotýká... čili směrem k NKÚ vůbec to nejde, ale ani směrem k přezkumu hospodaření ze strany krajských úřadů, finančních úřadů.“ **Stanislav Kadečka, strana 24**

„Důsledně jsme se snažili vypořádat poznámky svazu měst a obcí, ten návrh jde příští týden do Legislativní rady. Je schůdnější, rozporů výrazně méně... Všechny kontroly by měly přistupovat stejně, měly mít stejnou metodiku a pokud možno se stejnými závěry. Ale hlavní práce leží na metodické spolupráci jednotlivých kontrolních orgánů.“ **Tomáš Vyhnánek, strana 16**

„Tam já se obávám, že se vůbec nic směrem ke koordinaci a systematickému uspořádání kontrol nic nečiní. **Nechť i Senát v momentě, až bude zvažovat tento zákon o NKÚ, se podívá, zda platí, že s klidným svědomím může tu novelu pustit dál...** Ale já se obávám, že jsem tam nic takového nečetl. A myslím, že je slabé ujištění, že se spolehne na metodiku... Nic mě nevede k tomu, že by se po přijetí tohoto zákona o finanční kontrole, pokud by snad prošel Legislativní radou, něco změnilo.“ **Stanislav Kadečka, strana 24**

2. Úplný přepis debaty

Seminář za organizátory uvedl senátor a předseda senátorského klubu KDU-ČSL Petr Šilar. Zdůraznil dobrou spolupráci se Svazem měst a obcí (SMOČR) a uvedl, že cílem semináře je vyjasnit si sporné body.

Diskuzi moderoval výkonný ředitel SMOČR Dan Jiránek.

MILOSLAV KALA, prezident NKÚ:

Svůj příspěvek doprovodil powerpointovou prezentací.

Vážené dámy a pánové, dovoluji mi nejdřív, abych řekl dvě poznámky před tou závorkou, dvě omezení, která musím zdůraznit. Nejedná se o zákon, který by NKÚ předkládal. Je to zákon, kde je NKÚ tím regulovaným. A za druhé, byl jsem požádán o vystoupení, které znělo důvody pro rozšíření kontrolní působnosti NKÚ na územní samosprávu. Z mého pohledu - pokud to budu hodnotit z pohledu prezidenta NKÚ - ten důvod je jednoduchý; většina politických stran šla do voleb se závazkem to rozšíření působnosti ze státních na veřejné prostředky realizovat. Poté se ustavila vláda, která si tento závazek vetkla do vládního prohlášení. To, co budu říkat já, je pohled NKÚ, jak s tím naložíme a jak se postavíme k výhradám, které legitimně sdílíte. Vždycky, když se zavádí něco nového, co se vás bude týkat, tak je zřejmé, že to vzbuzuje určitá negativní očekávání a je třeba, aby NKÚ, který potom bude provádět kontroly v případě schválení, sdělil, jakým způsobem s tou působností bude nakládat.

Velmi stručně; ve skutečnosti NKÚ nechce a nebude chodit kontrolovat obce, to, co chce NKÚ, je kontrolovat veřejné prostředky a jejich prostřednictvím politiky takovým způsobem, jak je stát nastavuje. Příkladem je politika ve školství. Vláda zjistí na základě nějakého průzkumu, že úroveň znalosti anglického jazyka žáků na gymnáziu je velmi nízká v porovnání s okolním světem a s tím, co potřebují podnikatelé a tyto děti. A my v současné době, kdy toto je rozhodnutí politické, kde je řečeno, že vláda na zvýšení této kompetence vynaloží 5 miliard korun v průběhu dalších 5 roků, my můžeme zkontrolovat, jak s tím naložilo ministerstvo školství, školská inspekce a další instituce, poté se ale ta realizace ztratí na krajích, případně na obcích. A když se jde po 5 letech kontrolovat, zda ta politika byla nebo nebyla úspěšná, nám se ztratí možnost kontrolovat, jakým způsobem byla tato politika realizována v dalších krocích.

To je to prioritní, proč NKÚ potřebuje mít kontrolu nad veřejnými prostředky. A to je důvod, proč limské, mexické a další deklarace hovoří o tom, že takto má být zajištěna kontrola politiky.

Jako příklad bych uvedl kontrolu 14.04 „peněžní prostředky státu poskytované na sportovní činnost“, kde jsme myslím velmi významně pomohli nepřímo i vám jako starostům a přímo organizacím, které jsou dole, protože jsme mohli prokázat, kolik prostředků vynakládá stát prostřednictvím státního rozpočtu a potom jak se rozdělují. A v té době ty nekontrolované subjekty dole se dozvěděly, o kolik prostředků je ti nahoře připravují. To bylo významný posun v tom, že ministerstvo školství se rozhodlo ztransparentnit ten proces, zavede registr příspěvků a tím dochází k zlepšení čerpání do oblasti sportu.

V oblasti mezinárodní jsme přinesli brožurku, jsme víceméně výjimkou, kde co se týče obcí, nevíme o dalších institucích...26 dotazovaných zemí má pravomoc kontrolovat samosprávy, nemají ji v Německu a Bosně a Hercegovině. Ovšem zde je situace zejména v Německu složitá, protože v něm je struktura zemská a oni mají regionální nezávislé úřady, které jsou na úrovni zemí. Myslím si, že v naší zemi budovat nezávislé krajské účetní dvory by nemělo smysl. V Německu je 16 těchto zemských kontrolních úřadů a ty velmi úzce spolupracují s účetním dvorem Německa, který je nad

nimi. Podobná situace je v Rakousku, kde má kontrola samospráv dlouhou tradici. Účetní dvůr může kontrolovat hospodaření některých obcí, převážně velké, s tím, že od poloviny minulého století je tu tradice a nedávno byla rozšířena na obce menší.

My zde jsme s kolegy ze senátu z výboru pro veřejnou správu absolvovali výjezd na Slovensko a do Rakouska, kde jsme měli možnost hovořit jak se zákonodárci, tak se zástupci institucí, jako je náš SMOČR a Asociace krajů, a starosty, kteří se s kontrolou setkávali nebo v nedávné době setkali. Myslím si, že ta zkušenost byla pozitivní. Z mé strany říkám, že postup Rakouska je velkou inspirací a chtěli bychom realizovat tyto kontroly, jak je mají zavedeny v Rakousku.

Na dalším obrázku (*viz promítaná prezentace*) jsou mezinárodní úmluvy, jsou všeobecně známé. Chtěl bych přejít k tomu, co je zásadní. Námitka, která se objevovala, byla, zda kontrola samospráv není zásahem do principu samostatnosti výkonu územní samosprávy. Myslím si, že se tu námitku v důvodové zprávě i v debatě ve výborech PSP podařilo vyvrátit. **Za NKÚ chci jednoznačně říct, že jsme si vědomi toho, že nejsme oprávněni hodnotit politická rozhodnutí a neděláme to ani na centrální úrovni.** Rozhodnutí o tom, jestli si vláda koupí 20 gripenů nebo 150 pandurů nebo místo toho přidá na důchodech, jsou nepolitická rozhodnutí, které nepřísluší NKÚ posuzovat, stejně tak bude aplikována tato zásada na úrovni obcí.

Druhá záležitost postihování obcí – slide spíš pro úplnost – všichni víte, že NKÚ nesankcionuje, je to nalézací orgán, naše zjištění jsou ve formě doporučení, ten kdo má opatření činit, je pak zastupitelstvo, kterému NKÚ reportuje.

K těm politickým rozhodnutím ještě jednu poznámku. O tom se vedla velká debata. A já bych chtěl upozornit na paragraf 4 odstavec 1 navržené úpravy, který omezuje kontrolu NKÚ pouze na způsob výkonu činnosti, které jsou uloženy již v současných zákonech. Nezavádí tento zákon žádnou povinnost nad rámec toho, co je již v současných zákonech, v tomto případě v zákoně o obcích, krajích a hlavním městě Praze a tzv. malá rozpočtová pravidla. To je podle mého názoru jedno z nejdůležitějších poselství, která zde jsou. Stejně tak to znamená, že nebudeme hodnotit efektivnost, protože žádný z těchto předpisů efektivnost neukládá, ale účelné a hospodárné nakládání s majetkem a finančními prostředky. Naprosto striktně budeme dodržovat toto zákonné omezení.

Velká debata se vede o duplicitě, kde ze zákonného pohledu a ústavního principu jediným externím auditorem ve státě je NKÚ, duplicita kontrol je z tohoto pohledu vyloučena. Ale my vnímáme, že určitá kritika vůči kontrolám a jejich četnosti a jejich nejednoznačnosti výsledků tu existuje, musí být řešena v jiném zákoně, o tom bude mluvit asi pan náměstek. V tom chci naopak nabídnout pomoc. Na druhou stranu my jsme po té kritice, zejména když vzniknul auditní orgán ministerstva financí, reagovali na kritiku, že některé výroky se mohly rozcházet. Ono to není úplně jednoduché. Protože vždycky záleží na tom, jakým způsobem se položí auditní otázka. Máte jít za povinnost na kontrolu s autem kvůli garanci a potom vám sáť nařizuje na státní technickou kontrolu. Každá má jinak položenou auditní otázku, takže výsledek té kontroly může být jiný. Auto, které projde jedním servisem, nemusí být způsobilé, aby prošlo potom stanicí technické kontroly.

Je to složitá věc, my z hlediska nezávislosti nemůžeme sladovat ty naše kontrolní plány, na druhou stranu prakticky to děláme. Naše plány jsou zveřejňovány, to je jedna snaha a jsou adresovány ostatním kontrolním institucím. Vedle toho i my, pokud někde proběhla kontrola jiného, se snažíme zaměřit na jiné kontrolované osoby.

Stručně co to bude znamenat pro NKU. My připravujeme organizační změnu struktury, která ale není inspirována jen změnou působnosti. Chceme se vrátit k tomu, aby struktura odpovídala rezortnímu uspořádání. To co možná pro vás důležité, chceme se inspirovat Slovenskem a chtěli bychom, aby

kontrola samosprávy mimo těch státních měla centrálu mimo Prahu, předpokládáme zatím v Brně, tam by byla centrála, která by koordinovala kontroly těch územních odborů NKÚ v této oblasti.

U personálních nároků mám v současné době 333 kontrolorů, předpokládáme, že nabereme 30 kontrolorů v průběhu příštích 3 let a 30 vyčleníme ze stávajících zaměstnanců. Komu se to zdá málo, v Rakousku říkali, že kontrolu samospráv realizuje jen 12 kontrolorů. Efektivnosti chceme dosáhnout využitím informačních systémů veřejné správy a využití dat, která jsou v těch systémech....*odkazuje na prezentace.*

Rozhodně nečekejte, že přijdeme na malou obec, tam se posadí 4 kontroloři a budou tam sedět dva měsíce, tak si naši práci nepředstavujeme.

Data z Rakouska, rakouský účetní dvůr má propracovaný softwarový nástroj, který monitoruje data u těch obcí, u kterých má právo dělat kontrolu. Mají to potom promítnuto do grafů, kde tato data nezůstávají v rakouském účetním dvoře, ale jsou veřejná pro obce a další veřejnost. Je z nich hezky vidět, jakým způsobem si ta obec stojí s jinými podobně velkými obcemi. Myslím si, že tento reporting je ze strany rakouských obcí oceňován. U nás se tím chceme také inspirovat.

Takže jsem si připravil příklad – kdybychom mohli až na ty výdaje obcí podle účelu, tady máte předběžnou hrubou analýzu, že v letech 2011_2014 celkový průměrný roční výdaj obcí včetně Prahy byl přes 250 miliard korun, a ve vedlejším sloupečku pak máte rozdělení do jednotlivých oblastí, kam obce vynakládají v průměru své prostředky. Toto jsme se rozhodli pro účely semináře ukázat pro města Chomutov a Děčín. Je zajímavé, že v Děčíně jsou údaje nad celostátní průměrem a auditní otázka, která by se tu nabízela, zda například výdaje na kanalizace nebo základní komunální služby nebudou v budoucnu výrazně zatěžovat obecní rozpočty. Pokud by se takováhle hrubá analýza ukázala, tak by to mohlo signalizovat určitý problém. To jak bychom chtěli propojit centrální kontrolu s komunální.

Další obrázek; nedávno jsme skončili kontrolu 150 zaměřenou na vodovody a kanalizace, kde šlo z ministerstva zemědělství 13,5 miliard, ale v roce 2010, kdy už měla být zajištěna úroveň čištění odpadních vod, a ukázalo se, že v 2015 ještě pro 1,7 milionu lidí chyběla. My jsme vyslovili určité spory ve vztahu k ministerstvu zemědělství, ale to co by nás zajímalo, jaké je to financování na úrovni obcí a jakým způsobem se tak politika promítne na nejnižší úrovni.

Zase inspirace v Rakousku, kdy oni prověřovali renovaci kanalizačních systémů v obcích v Korutanech, Horních Rakousích a Salzburku a konstatovali, že systémy vyžadají jen na údržbu v průměru asi 800 mil eur a signalizují vládě, pokud nebudou posíleny rozpočty obcí z tohoto důvodu, znamená to pro obce významné finanční riziko. Podobně bychom mohli procházet daňové příjmy obcí, kde bychom vám mohli podat klacek nebo alespoň klacík na vládu. Kde jsou ty průměrné daňové příjmy obcí analyzovány a panu ministrovi se to nelíbí. A máme tu další nález, kde je to, co znáte, průměrné daňové příjmy krajských měst rozděleny do kategorií. Ale co je nejzajímavější, je ten příspěvek na přenesenou působnost, o které myslím SMOČR často hovoří a na grafu je vidět, že se jedná o 900 činností vyplývajících z 60 zákonů a je vidět, že podíl příspěvku na celkových příjmech obcí poměrně výrazně klesá. Takže je to věc, se kterou když přijde NKU, není to kritika obce, ale věc, kterou by se mohla zabývat vláda, a mohlo by vám to pomoci.

Jsme si vzali ještě slovenskou kontrolu a ukázalo se, že 60 procent z prověřovaných stavebních úřadů mělo stát výkon přenesené působnosti víc, než byla dotace od státu, a u matrik to byla jedna pětina. Včera zrovna se hovořilo o problémech s občany, kterým je snížena způsobilost k právním úkonům, my jsme vytipovali další a jsou to všechno věci, které jsou v jiných úřadech už řešené, tzn. doplatky na bydlení, zajištění péče o seniory, bezpečnost, adresnější podpora ze strany státu, peníze na sport,

dopravní infrastruktura... všechny tyto příklady vám můžeme ukázat, jak se s tím vypořádal některý účetní dvůr v našem nejbližším okolí.

DAN JIRÁNEK, výkonný ředitel SMO ČR:

K těm multicplitám, na ministerstvu zemědělství mezitím vzniklo několik oddělení, která se zabývají financováním vodovodů a kanalizací, a my zase budeme v klinši, že se může stát, že názor Ministerstva zemědělství bude jiný než názor NKÚ. Tomu se bráníme, když jeden orgán řekne, dělejte to takhle, a jiný řekne, dělejte to jinak.

JIRÍ DIENSTBIER, ministr:

Já bych navázal, dokonce v případě, kdy bude NKÚ vykonávat kontrolní působnost i nad obcemi a NKÚ, bude mít nějaký závěr a obec bude mít jiný názor. Neb NKÚ nic nenařizuje, přijde s kontrolním závěrem a je na kontrolovaném subjektu, jak s ním naloží.

Nicméně bych začal od politických souvislostí, které zmínil pan prezident NKÚ. Současná vláda a koalice má ve vládním prohlášení tento princip rozšíření působnosti na veškeré veřejné finance v těchto dokumentech obsažen. I na základě veřejné debaty, která probíhala před volbami. Připomněl bych, že více jak polovina všech zákonodárců se dokonce písemně zavázala v rámci Rekonstrukce státu, že takové rozšíření působnosti podpoří.

Dokonce ta iniciativa byla taková, že snad ještě než byla vláda jmenována nebo hned na začátku sami poslanci přišli s iniciativou novely Ústavy, která tímto způsobem, jak se o tom bavíme, rozšiřuje kontrolní působnost. Ta novela byla poměrně zkraje volebního období schválena a postoupena do senátu a tady senát přerušil projednávání s tím, že vznesl požadavek, aby byl napřed tedy zaslán ze sněmovny i návrh tzv. prováděcího zákona. Což se nyní stalo, předpokládám, že právě proto byl v tomto čase seminář svolán. Protože na nejbližší schůzi by senát měl projednat jak tu ústavní novelu, tak prováděcí zákon.

Jestliže rozšiřujeme kontrolu nad veškerými veřejnými prostředky, přirozeně tedy i na územní samosprávu, k těm dalším subjektům se teď nebudu vyjadřovat. Byla tu zmínka o ústavnosti. O tom byla velká debata po celou dobu přípravy, někteří přítomní tu mohou potvrdit, že jsem se několikrát sešel se zástupci sdružení územních samosprávy obcí i krajů, velmi rozsáhlá debata dokonce na třikrát na Legislativní radě vlády. Myslím, že debata o ústavnosti se příliš netýkala obcí, tam myslím bylo naprosto jednoznačné stanovisko Legislativní rady, že lze tímto způsobem rozšířit působnost NKÚ. Mnohem větší debata byla v jiné části návrhu, ve vztahu k právnickým osobám s účastí státu nebo územní samosprávy. Ale do toho nebudu zacházet.

Jak pan prezident Kala zmínil, tato debata o ústavnosti pokračovala na půdě sněmovny, dokonce ústavněprávní výbor přerušil projednávání a vyžádal si analýzu Parlamentního institutu a ta potvrdila, že toto řešení je ústavně konformní.

Ono je zvláštní bavit se o konformitě novely ústavy, byť i to je možné, ale i stávající znění ústavy umožňuje ukládat povinnosti obcím. V tomto případě pouze snášet kontrolní působnost NKÚ. Protože jiné povinnosti se obcím nedávají, stále platí ty, které jsou v příslušných zákonech v obecním, krajském zřízení a o hlavním městě Praze. Čili já nemám vůbec žádnou pochybnost o ústavnosti řešení, které je předloženo. Je to debata spíš o vhodnosti – možná rovnou, abych to zkrátil... Největší debata se vede o duplicitách kontrolních systémů, nebo mechanismů. **To je obsaženo i v koaliční smlouvě, že by se měly řešit tyto duplicity, já jsem dokonce autorem této věty, já tomu požadavku zcela jasně rozumím, proto jsem ho tam po debatě s ČSSD vložil. Protože mi bylo jasné, že bez této debaty se v nějakých změnách těch mechanismů dále budeme těžko pohybovat.**

Na druhou stranu co se týče kontroly NKÚ, a to potvrzují i zástupci územní samosprávy, dokonce i ti, co jsou nejtvrďšími odpůrci. Kontrola NKÚ je ta nejméně problematická, při neméně z toho politického hlediska, protože jak už tady také pan prezident naznačoval. Kontrola neprobíhá na politickou objednávku, nejsou to žádné nahodilé přepadové kontroly, že se někdo ráno usmyslí, že se mi nelíbí ta a ta obec a tak mu na truc provedeme kontrolu. NKÚ se řídí plánem kontrolních činností, oproti tento plán už si na základě novely, která je účinná zhruba rok, může dopředu obstarávat podklady, aby zamezil zbytečné kontrole něčeho, co už kontrolováno bylo. A neoficiálně i zástupci obcí, starostové, kteří jsou zároveň senátoři i ze SMOČR přiznávají, že postoj proti tomuto zákonu je čistě z politického hlediska dán tím, že to považují jako nástroj, jak tlačit na vládu, aby odstranila duplicitu v kontrolních mechanismech. **Mě mrzí, že tato změna, jak ústavy, tak prováděcí zákon jsou trošku rukojmím této debaty, protože si myslím, že bezprostředně s tím nesouvisí.**

Tady je zásadní, zákon, respektive nový zákon o kontrole a řízení veřejných financí, kde je přesně to správné místo, kde by se o odstranění duplicit v kontrolních mechanismech ve vztahu k územní samosprávě mělo diskutovat. Chtěl bych požádat, aby ta debata doopravdy nebyla příliš těmi duplicitami zatěžována.

Pan prezident už tady vysvětloval, že jde v zásadě o systémovou kontrolu. Mimochodem z hlediska zátěže pro obce je dobré si říct čísla, pan prezident mě když tak opraví. NKÚ je podle svého plánu schopný zvládat ročně mezi 50-80 kontrolními akcemi. Ve vztahu k celé veřejné sféře státu, všem těm institucím a právnickým osobám včetně krajů a více než 6000 obcí. Představa, že tato kontrolní působnost nějakým zásadním způsobem zatíží obce, je naprosto nereálná. A proto z tohoto hlediska tu debatu považuji za účelovou, a jak jsem řekl, zákulisně je to i přiznáno, že je to nástroj na vládu, aby odstranila jiné duplicity v těch kontrolních systémech.

Já bych tady skončil, protože nemá smysl, abych opakoval, co je napsáno v zákonech nebo o čem mluvil můj předřečník. Dám spíš prostor pro další panelisty a především pro debatu.

DAN JIRÁNEK, výkonný ředitel SMO ČR:

Děkuji, pane ministře, já si myslím, že se nemusí říkat zákulisně, **my máme za to, že vládní prohlášení by se mělo plnit jako celek, ne si z něj vyzobávat rozinky a slibovat, že příští rozinky budou příště. Vláda to má plnit buď všechno, z našeho pohledu, nebo nic. Ne že si řekne, tady tu větu splním a tady s tou počkáme.**

JIŘÍ DIENSTBIER, ministr:

Já velmi doufám, že dorazí pan náměstek z financí a popíše tady, jak rychle budou postupovat se zákonem o řízení a kontrole veřejných financí. Protože mě taky mrzí, že se to zpozdilo. Ta poslední verze dokonce jinak nazvaný byla předložena vládě a Legislativní radě a byla v naprosto nesjednatelné podobě a Legislativní rada to hodila ministerstvu financí na hlavu za účelem přepracování. Mě to mrzelo, protože asi uvědomuju, že to je zásadní zákon. A tady byt vláda zodpovídá za plnění svého programu, bych sám rád slyšel závazek ministerstva financí ve vztahu k rychlosti k projednání této zákonné předlohy.

DAN JIRÁNEK, výkonný ředitel SMO ČR:

Jen jestli mohu, že ministerstvo financí nás požádalo o spolupráci při identifikaci všech kontrol, které na obcích probíhají.

PAVEL DRAHOVZAL, místopředseda SMO ČR:

Dobrý den dámy a pánové, krom toho, že jsem místopředsedou, jsem hlavně starostou obce, takže se hrozně těším na kontroly NKÚ. Mimochodem jsem před 3 týdny absolvoval kontrolu ministerstva financí na jednu akci a trošku se obávám toho tvrzení, které uvedl pan prezident Kala, že na obci nikdo nebude sedět řadu dnů ve složení čtyř kontrolorů.

Měl jsem ji tam týden a sedělo jich tam 5 a musel jsem přepracovat úplně pracovní plán, protože se mi ohlásili dva dny dopředu. To je ta obava z praxe.

SMOČR tady nicméně není od toho, aby pouze torpédoval, co se navrhuje ze strany ústředního veřejné správy nebo vlády, snažíme se k tomu přistoupit konstruktivně. S tím souvisí právě ta otázka těch multiplicit kontrolních mechanismů.

Dokážeme pochopit, že je třeba nastavit ucelený kontrol systém. Ale bohužel vláda si dala do svého koaličního prohlášení něco, co nedokázala předtím úplně odhadnout, co vlastně obsahuje. Chybí nám jakákoliv analýza, na které se podle posledních informací pracuje. A chci-li něco měnit, tak musím vědět, co mám měnit a jak to mám měnit.

Ministr Dienstbier namítá... To je pouze výčet kontrol, pane ministře, to není analýza daného problému. A není úplný, podotýkám, chybí nám oborové kontroly z různých rezortů, jako je MŽP, Ministerstvo zemědělství a podobně. Možná se k tomu později dostanu v diskuzi.

Jen shrnutí, zavedení kontroly ze strany NKÚ na úroveň měst a obcí je v koaličním prohlášení, vychází to z doporučujících usnesení, aspoň tak to vnímáme my, v podstatě evropského orgánu kontrolních institucí, což i chápeme, logicky, že si tyto instituce samy usnesou, že by rády kontrolovaly ve svých členských zemích všechny veřejné prostředky. Pak tedy nerozumím tomu přístupu NKÚ, že si bude dělat výběrové kontroly, za prvé. A za druhé, ta rozdílnost pojmů že se budou kontrolovat veřejné prostředky a nebudou se kontrolovat města a obce. To se trochu rozchází, dyť města a obce hospodaří jenom s veřejnými prostředky. Jiné peníze my nemáme. To znamená, kontrola jednoznačně bude zásahem do samosprávy měst a obcí. Jednoznačně.

Pokud jde o ozdravení veřejných financí. To je z naší strany úsměvné, protože města a obce jsou subjekty veřejné správy, které i podle výsledků ministerstva financí hospodaří nejlépe v rámci veřejných rozpočtů. Mají řádově přebytky v miliardách, protože generují rezervy a samozřejmě i dostatek finančních prostředků na obnovu a výstavbu nového majetku. My jsme povinováni jako řádní hospodáři s těmi penězi hospodařit tak, abychom zabezpečili základní funkce měst a obcí. To je argument, který nám přijde trochu scestný. Jak chcete kontrolou ozdravit veřejné finance tam, kde už zdravě fungují?

Vyšší transparentnost při veřejných zakázkách; měníme zákon o veřejných zakázkách, uvidíme, jak se v reálu bude aplikovat, doufejme, že nebudou takové ty nonsensy, které nastávaly při uvádění do praxe toho minulého, jako například odvolací lhůty u ÚOHSu, kdy nám to absolutně blokovalo dotované projekty, takže budeme doufat, že nový zákon přispěje k vyšší transparentnosti a flexibilitě, abychom vůbec byli schopni veřejné zakázky vysoutěžít, zadat a realizovat, to je nejkřičivější pro nás.

Snížení prostoru pro korupci. **Chápeme do jisté míry ten závazek, který učinili poslanci a senátoři vůči Rekonstrukci státu, ale je potřeba se podívat, co v tom závazku bylo. Tam bylo, že se bude kontrolovat zákonnost, to znamená zákonnost procesu, nikoliv účelnost a hospodárnost:** to jsou atributy, které a priori má kontrolovat veřejnost, respektive voliči, ti dávají vedení obci signál, jestli se investice nebo veřejné výdaje vyvíjejí žádoucím směrem. To nemá kontrolovat státem zřízená instituce. Účelnost si musí na každé obci rozhodnout na každé obci zastupitelstvo, jestli bude chodník

vpravo nebo vlevo, jestli bude 1,5 nebo 3 metry široké. Nehledě na to, že máme řadu norem, které nám jasně říkají a definují, co si můžeme ve veřejných investicích dovolit. Nemůžeme si stavět silnici, jak nás napadne, podléhá to stavebnímu povolení, technickým normám a podobně. Neumím si představit, jak nám v této situaci NKÚ dokáže pomoci.

Pokud jde o srovnání se zahraničím, ty odkazy na využívání kontrol a aplikaci kontrol nejvyššími kontrolními institucemi v Rakousku a Slovensku je v pořádku, ale je potřeba se zabývat celkovým systémem v těch evropských zemích a ne jen vytrhnout z kontextu jednu kontrolu nebo jednu instituci. Pro srovnání, na Slovensku má NKÚ řádově kolem 150 kontrolorů, kteří chodí na územní samosprávné celky. To že tu bude vyčleněno 60 kontrolorů, to je jen v počátcích. Obava i zkušenost z minulosti říká, že ten nárůst tu jednoznačně bude. Pokud NKÚ má dělat efektivní kontroly, nebude je dělat s řádově 60 zaměstnanci, ale třemi stovkami.

Co je pro nás trochu zarážející, jsou i některá vyjádření ze strany pana prezidenta. Tak v první řadě asi výrok, nad kterým se pozastavíme vždycky, že je neuvěřitelné, že takto velký balík veřejných prostředků nepodléhá žádné externí kontrole. Pane prezidente, při vši ctě, nezlobte se, nemáte povědomí, jakými všemi kontrolními mechanismy veškeré peníze na městech a obcích procházejí. Pominuli interní audity, tak tu mám krajské audity, dobře i nasmlouvané soukromé audity, jejichž závěrky se předávají dál. To je první záležitost. Druhá, chodí nám na jednotlivé akce ministerstvo financí, chodí nám i na udání ministerstvo vnitra, takže veškeré prostředky jsou pod externí kontrolou, veškeré podotýkám. A není nic jednoduššího pro občana, než si přijít na tu obec a podle 106tky si požádat, jak bylo vynaloženo s veřejnými prostředky v určité oblasti. Takže externí kontrola je tu jednoznačně už dneska zavedena.

Takové dost zajímavé tvrzení, že to není zásahem do politického rozhodování. Z našeho pohledu to je zásah. ...

Povede se trestní řízení, řada zastupitelů odstoupí ze svých funkcí, protože nechce podstupovat patálii několik let, naše policie neumí uchopit problematiku veřejných financí a mám s tím osobní zkušenost a vedení města jsou bez vedení. Je to realita. Toto nemůže být ze strany NKÚ odůvodněno, že nejde o politický zásah, nebo ovlivňování politiky, že dělá jen kontrolu. Zasahuje to i do politického rozhodování.

Pokud jde o to, co má být rozsah kontroly? Dneska v ústavě jsou parametry jednoznačně stanovené. A když tady vidíte výčet, všechny uvedené položky procházejí na obcích externí kontrolou, namátkou veřejné zakázky, ÚOHS, min financí, když vezmu koncesní smlouvy a řízení, opět ministerstva financí, u dotovaných projektů poskytovatelé dotací, když vezmu ručení za dluhy krajské úřady, ministerstvo financí, cenné papíry, opět ministerstvo financí, krajské úřady... Na všechno toto jsou externí orgány, které kontrolují a bohužel často dochází k rozdílným závěrům a neshodnou se s tím městem nebo tou obcí, zda byla dodržena v uvozovkách zákonnost či účelnost hospodárnost a pak to má ty dopady, včetně odstupování zastupitelů a zpochybňování činnosti obcí řadu let zpátky. A to podle mě nikdo nechceme, aby se zpochybňovala činnost měst a obcí řádově v letech zpátky, protože je potřeba jít dopředu.

Budu se blížit k závěru... Tady je jen výčet těch kontrolních orgánů, které jsem zde uvedl. Je to opravdu jen výčet z těch nejznámějších, když to tak řeknu, pan ministr tu ukazoval materiál, my o něm samozřejmě víme, ale teď i pan Jiránek to tu říkal. Ministerstvo financí teď si mapuje, jakými všemi kontrolními mechanismy obce procházejí, jsou to kromě finančních kontrol, jsou to i oborové kontroly. Jsme kontrolováni i v oboru vodovodů a kanalizací. Ministerstvo zemědělství, životního prostředí, financí, všechny tyto tři orgány mají kompetenci kontrolovat.

Že je podfinancovaný tento obor, to se obecně ví, na to existuje řada analýz a statistik, ale děkuju za to shrnutí a podporu v této věci. Otázkou je, zda to přísluší NKÚ, zda má apelovat na vládu: změňte financování oboru vodovodů a kanalizací. To je spíš otázka na zodpovězení někoho jiného.

Pokud jde o nezávislost, předpokládáme, že každá kontrola je nezávislá, jedinečná. To je bohužel i nevýhoda, protože v řadě závěrů si kontrolní orgány odporují. Já tím, že jsem nedávno absolvoval ten finanční audit, musím říct, že rozpory mezi poskytovatelem dotace a finančním auditem mě přiváděly k údivu, protože finanční audit kontroloval podle směrnice MŽP z roku 2013 a poskytovatel podle směrnice z roku 2014 a já tam mezi nimi lítám... a dohledávám doklady, jak to má být v jedné nebo druhé směrnici. Je to nesmyslné. Buď je jednoznačné zadání podle jedné směrnice a pane starosto dodejte podklady... jinak nezlobte se na mě, nemůžu poskytnout součinnost. To je praktický problém.

A co se týče malých obcí zejména, nejsou kapacity na to trávit enormní množství času kontrolními mechanismy. Pro nás nejjednodušší systém je, když přijde jeden kontrolní orgán, jeho závěr závazný, ať z toho plynou sankce nebo další nápravná opatření, nechť je ale učiněna jedna kontrola, jeden závěr. To je asi to nejkličovější, k čemu by se mělo dojít na půdě senátu, respektive zákonodárního sboru. Možná to, pane ministře, berete, že ta současná situace je rukojmím toho stavu. **Já to přiznávám zcela otevřeně, ano je, ale potřeba to řešit a ne přidávat do systému další kontroly, které nejsou provázány a nakonec nadměrně zatíží veřejné rozpočty, protože starosta se nebude věnovat vlastní práci, ale kontrolní orgánům. A nikde není napsáno, že ty kontrolní orgány kontrolní prohlídky budou ladit. Mě může dalším dnem na stejnou záležitost přijít další kontrola. Na tu samou záležitost a zase z jiného pohledu**

PETR POSPÍŠIL, Asociace krajů, Moravskoslezský kraj

Jsem z Moravskoslezského kraje, zastupuju tu Asociaci krajů. Hejtman Hašek převzal nad akcí záštitu.

Rozšíření kompetencí NKÚ je pro nás taktéž zásadní otázka, po celou dobu, kdy nám byl předložen návrh novely zhruba rok a půl zpátky, jsme napsali spoustu dopisů a absolvovali jsme řadu jednání. Náš pan hejtman i přímo tady s panem ministrem. V zásadě výhrady za kraje a asociace se dají po celou dobu shrnout do tří rovin:

- První je, že nám nepřišel zcela standardní průběh připomínkového řízení. To už bych tady asi více nerozebíral.
- Druhá nekonceptnost předloženého návrhu. K tomu bych pár slov posléze řekl.
- A třetí jsou věcné výhrady k obsahu novely.

Zdůrazňujeme opakovaně, ve všech těch vyjádřeních, že kraje se nebrání jakýmkoliv oprávněným a smysluplným kontrolám, naopak hlásí se k maximální otevřenosti. Můžu říkat za náš kraj i další kraje, dělá se spousta věcí, zveřejňují se dobrovolně smlouvy, bez ohledu na registr smluv, zveřejňují se záznamy ze zastupitelstev, rozklikávací rozpočet.

Z hlediska nekonceptnosti, zaznělo to tady už v podstatě. Na nás působí poněkud chaotický vztah k institutu přezkoumávání hospodaření, který provádí vůči krajům výhradně ministerstvo financí a trochu chaoticky i vývoj za rok a půl. Já bych připomněl, že v původním návrhu zákona o vnitřním řízení a kontrole, v tom úplně prvním, který, říkal pan ministr, skončil v koši, tam bylo jednoznačně napsáno, že přezkum ministerstva financí se ruší a bude nahrazen kontrolními postupy NKÚ. V tom znění zákona připravovaném ministerstvem financí není už řešeno zrušení přezkumu hospodaření ze strany ministerstva financí. Jakkoliv tu zaznívá, že nepůjde o duplicitu v tomto směru, upřímně neumím si představit při znalosti té podrobnosti, do jaké ministerstvo financí jde, co navíc reálně NKÚ může přinést a co může zjistit.

Další věc, absence analýzy, důkladné, kterou si jednak vyžádal Senát a jednak poslanecká sněmovna. V loňském roce se Asociace krajů vyjadřovala kriticky k materiálu předkládanému ministerstvem financí „informace o systému kontrol ve veřejné správě a při čerpání veřejných prostředků“. Jak tu zaznělo, ministerstvo teď připravuje analýzu novou, shodou okolností i my jsme v minulém týdnu byli osloveni s požadavkem, ať dáme podklady příslušnému náměstkovi k náročnosti, kterou nás kontroly zatěžují a taktéž když my jako krajské úřady chodíme na kontroly. Čili analýza, která je vyžadován sněmovnou i senátem, se stále začíná připravovat. **Mě tedy z prosté logiky věci připadá nepochopitelné, že bez jakékoliv důkladné analýzy novela zákona NKÚ byla schválena v poslanecké sněmovně ve třetím čtení.**

Uvedu na příklad kraje, který reprezentuju, což je Moravskoslezský kraj. Podíval jsem se na čísla, kolik kontrol bylo zahájeno na našem úřadě v roce 2015 – je to číslo 104 kontrol, z toho pouze 9 kontrol je na výkon přenesené působnosti, tedy na výkon agend státní správy, které vykonáváme. Zbývající kontroly byly tedy zaměřené na výkon samostatné působnosti, v rámci toho jsou i 2 přezkoumání ze strany ministerstva financí, druhá fáze roku 2014 a první fáze 2015. Úředníci, kteří provádějí přezkoumání, strávili u nás na úřadě fyzicky 67 dní při přezkoumávání hospodaření kraje.

Při této intenzitě, v tomto detailu, který ministerstvo financí přezkoumává, neumíme si představit, co nám přinese kontrola NKÚ.

Poslední věc, kterou bych chtěl zmínit a na kterou jsme poukazovali, tak je problematika ústavní konformnosti z hlediska právnických osob zřizovaných obcemi a kraji. Takové rozšíření pravomocí NKÚ představuje zásah do výsostně samosprávných kompetencí obcí jako zřizovatelů a zakladatelů těchto společností. V případě obchodních společností se jedná o právnícké osoby soukromého práva, které jsou primárně podřízeny občanskému zákonu a zákonu o obchodních korporacích, kde jsou stanoveny i kontrolní mechanismy dotýkající se hospodaření těchto společností.

Z hlediska ústavní konformnosti bych uvedl článek 1 a 11 Listiny základních práv a svobod. Z hlediska, že vlastnické právo k majetku všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu.

DAN JIRÁNEK, výkonný ředitel SMO ČR:

Možná bych připomenul, když jsme tady asi před 14 dny zažili vystoupení asi 9 ministerstev k zákonu o registru smluv, kde nás na jednu stranu potěšilo, když říkali to, co kraje a obce říkali, když se ten zákon schvaloval, tedy že to bude vážný zásah do hospodaření dotčených organizací. Kdy tam předestřeli, jak zkušební ústavy zveřejní smlouvy, komu co zkouší, tak okamžitě si k nim nikdo nic nedá zkoušet a dá to do Rakouska nebo na Slovensko, kde jsou smlouvy z běžného obchodního styku vyloučeny. Moudrý člověk chybu udělá a neopakuje. Pořádné připomínkové řízení by těmto zákonům prospělo předtím, než se vypustí z poslanecké sněmovny do senátu, kde se těžko stíhá zásadnější úprava těch zákonů.

VÁCLAV VÁCHAL, tajemník Magistrátu města Plzně:

Jsem tajemník úřadu, musím omluvit pana primátora, který hájí zájmy Plzně u soudu u poměrně složitého soudního procesu, který mimochodem prošel několika kontrolními akcemi, které byly bezvadné a nakonec soudíme, takže... Další externí kontrolní činností si nemyslíme, že se přispěje k lepšímu řízení veřejných financí u územní samosprávy.

Asi bych zopakoval všechny ty připomínky. Jenom jsem si udělal pár poznámek k tomu, co chybí. Ta analýza je jasná. Bez pečlivé analýzy by se ten zákon neměl přijímat. A analýza tady není. Jako člověka, který se kontrolou zabývá téměř celý svůj život, protože jsem 20 let působil u policie, pak v kontrolních systémech územní samosprávy, na ministerstvu vnitra i členem rady českého institutu

vnitřních auditorů... Česká republika jednoznačně postrádá nějakého hlavního koordinátora kontrolní činnosti. To zákon bohužel opět neřeší. Jen přijde další segment, který nebude ničím nijak harmonizovaný, nejen že bude triplicita, to už bude triplicita kontrolních mechanismů, které zasáhnou do ústavního postavení územní samosprávy, jak byla po revoluci koncipována.

Já tu obavu mám taktéž. Měl by se předkladatel zákona znovu zamyslet nad analýzou, měl by se hledat odpovědný koordinátor, tak, aby odpovědnost byla jednoznačně zakotvena. Dneska nikde není a kontrolní subjekty vám skutečně dnes nedávají záruku požadovaného stavu, protože stanoviska a kontrolní nálezy jsou rozličná, bez jakékoliv odpovědnosti.

V městě Plzni v oblasti samosprávy prošlo za 4 roky necelými 40 externími kontrolami, včetně NKÚ. Což je poměrně velké penzum. Každá ta kontrola obnáší obrovské úsilí – nejdřív musíte do kondice dostat kontrolory, neví, jak to na obci chodí, pak musíte sehnat, kterou zpravidla trvale doplňujete, a pak čekáte na závěry, které kontrolor s vámi mnohdy konzultuje, trvají měsíce a výstupy jsou nejasné a nepředvídatelné a nelze se o ně opírat v dalších typech řízení.

Můžu potvrdit, co řekli mí předřečníci; **chybí analýza, ČR postrádá harmonizátora kontrol, který by také nesl odpovědnost. Tenhle zákon to nejenže neřeší, ale zavádí i jakousi triplicitu. Jsou různé kontroly a různé závěry. My jsme měli za poslední 4 roky 40 externích, kontroloři často nevědí, jak to vůbec na úřadě chodí a výstupy jsou nepředvídatelné.**

STANISLAV KADEČKA, člen Legislativní rady vlády a ústavní právník:

Jsem ve složité situaci, byl jsem pozván Svazem měst a obcí, tak bych vám měl říct, že pravdu má pan místopředseda, dostal jsem cedulku člena Legislativní rady vlády, kde budu možná ještě zítra, tak bych měl říkat, že má pravdu pan ministr. Já skončím u toho, na co jsem zvyklý, že budu říkat, co si myslím.

První poznámka pohledem právníka. K ústavnosti; z pohledu konfliktu nové právní úpravy s ústavou se skutečně zdá, že legislativní vývoj – a pan ministr mluvil o tom, jak zákon procházel Legislativní radou opakovaně - dospěl k tomu, že většina potenciálních konfliktů byla odstraněna. Ale pozor a to očekávám od vás v senátu, že pokud se dohodnete, že zároveň i na novele ústavy. Asi tento stát je schopný přežít cokoliv, kdyby k tomu náhodou nedošlo, stát nezanikne, ale vyvolávalo by to podle mého názoru obrovské právní problémy, pokud by byla schválena novela zákona, nikoliv novela ústavy.

Druhá k ústavnosti; není ji možno vykládat ryze pohledem na konfrontaci návrhu zákona s ústavou, ale je v tomto případě mimořádně důležité hledět na Evropskou chartu místní samosprávy, mimo jiné i proto, to je všeobecně známo, že na rozdíl od Rakouska, česká ústava jen nesměle naznačuje samosprávu a nic moc o ní neříká. Takže i proto ten konflikt tam nelze moc nalézt, když v té ústavě o územní samosprávě moc není.

Na rozdíl od Lidské deklarace je Evropská charta závaznou mezinárodní smlouvou, ČR je povinna se jí řídit i s odkazem na svou ústavu, kde se hlásí k dodržování mezinárodních závazků. Tam už přece jen potenciální konflikt nalézt lze. Jiná věc je, že vývoj – pokud jde o to omezení kontroly samostatné působnosti – lze vykládat ústavně konformně i ve vztahu té chartě místní samosprávy. Ale je třeba dát si pozor na to, aby se ta kontrola netýkala hospodárnosti a účelnosti, ale týkala se legality jednání obce či kraje. To je podstatné, tady si dovolím citovat. **Charta k tomu výslovně vybízí a říká, že jakýkoliv správní dozor nad činností místních společenství usiluje pouze o zajištění souladu se zákonem a ústavními zásadami. U úkolů, jejichž plnění bylo na místní společenství přeneseno, to je**

ta naše přenesená působnost, však mohou vyšší orgány vykonávat dozor, i pokud jde o vhodnost zvolených prostředků. To je jinými slovy ta účelnost a hospodárnost.

Problém spočívá v celkovém systému, protože sice ta novela NKU nás omezuje na to, že půjde o kontrolu zákonnosti, zdá se být tedy bezproblémovou, nicméně zákon o obcích i o krajích nakazují, aby hospodařily účelně a hospodárně. NKU se nabízí v zásadě jednoduchá právní finta, že řeknou, já nekontroluji účelnost a hospodárnost jako takovou, já kontroluji jen dodržování povinností stanovených zákonem a zákon vám říká, že máte být účelní a hospodární... A jsme zpátky tam, kde jsme byli. Je to komplexnější zamýšlení nad tím, co nám novela říká nebo neříká.

I přes pročištění v legislativním procesu je třeba se zamyslet nad dvěma věcmi, v podstatě v kontrapozici stojících

- Kontrola společností s majetkovou účastí, jsou to samostatné subjekty, i na legislativní radě jsme se bavili o tom, že sice majetková účast je relativně lehce uchopitelná, ale nemusí to být to ovládnutí, které je podstatnější. Není jasné, jestli se bude kontrolovat spíš nakládání s majetkovou účastí, nebo tyto od státu oddělené osoby. To může být problematické, tam může nastat i konflikt s ústavou. Byť ne z hlediska zákonné formulace, ta si myslím může být vykládána ústavně konformně, ale otazník je, jak se toho zhodnotí praxe.
- Opačná poznámka – byť chápu, že to bude výsledek podivuhodných politických kompromisů. Pokud přechodná ustanovení říkají, že na některé obce se vztáhne hned a na jiné později, tak tomu nerozumím. Pokud má kontrola pomoci efektivnímu nakládání s veřejnými prostředky, ta mě zajímá na všech úrovních. Pokud to má pomoci obcím jako takovým, tak pomoc potřebují primárně malé obce. Nehledě na fintu, že v ČR je malých obcí pod 10tisící kolem 90 procent. Takže ten zákon je lehce srandovní, že vlastně říká, že až od roku 2021 se to vztáhne na 95 procent, teď se bavíme o 5 procentech. Jestli k něčemu má dospět, pak nevím, proč až v roce 2021.

Obecnější poznámky, myslím, že u kontroly je jako u každé jiné cílené činnosti **podstatné jednoznačně rozpoznat, co je jejím cílem, účelem. Tady toto jasné vymezení poněkud postrádám. Právě při střetávání toho, co je zákonnost a co je účelnost a hospodárnost, co jsou zájmy státu a co zájmy obcí. S tím souvisí ostatně i sama otázka existence samosprávy.** Vzpomeňme si, že samospráva, tak jak byla vybudována oddělením od státu s vlastní rozhodovací kompetencí, to je dílem roku 1990 a opuštění systému Národních výborů, které byly dokonale hierarchicky řízeny. Nyní je – neberte to jako demagogii, že bych to přirovnával k systému národních výborů – jdeme opačným směrem a zase začínáme obce tak jako řadit do zástupu.

Je to logické, ten vývoj si prodělala i 1. republika, když jsme se osamostatňovali od Rakouska Uherska nejdřív, byl boom samosprávy a v roce 1927 byla značná novelizace obecního řízení, která mířila k větší finanční kontrole.

Existence samosprávy jako autonomního a odlišeného od státu je odvozena od přesvědčení, že místní společenství ví daleko lépe, než někdo jiný, jak účelně a hospodárně provádět veřejnou správu. Tak dáme kompetence na obec, ale zpět kontrolu vrátíme do centra, jestli tyhle dvě věci nejdou systémově úplně proti sobě. S jistou mírou demagogie přiznávám a kladu řečnickou otázku – jestli by nebylo nejlepší, aby rozhodoval NÚ o nakládání s veřejnými penězi rovnou? Pak by se nemusel kontrolovat, možná.

Jiná věc je, že kontrola se z teoretického hlediska považuje za součást nějakého společenského řízení, kontrolou subjekty ovlivňuju, nějakým směrem je posunují a je třeba to vyvážit.

Na závěr... pan náměstek tu není, já se mu nevidím, já jsem viděl návrh zákona o finančním řízení, na kterém pracuje dohromady jedna právnička ministerstva financí... no nic. Tak si na závěr upletu oprátku směrem k panu ministru Dienstbierovi, protože si myslím, že u kontroly je mimořádně důležitý prvek systematickosti. Zahrnuje také zařazení kontroly do systému ostatních činností, aktivit a kontrol. Určitě neplatí, že tu není žádné ústavní a přirozené právo na to, aby nebyly kontrolovány. **Ne, ať jsou kontrolovány, ale kontrola musí být systematická. Já si dokonce myslím z pohledu právní teorie dokonce nevdí, když jednu věc kontroluje víc subjektů – jinými slovy, když přijde klidně 7 pracovníků najednou, z různých úřadů. Ale mělo by to vést k tomu, že tam nebude těch 7 chodit po sobě, ale přijdou najednou a budou mít jednotný kontrolní závěr. Známe zejména z oblasti nakládání s evropskými dotacemi. Moje zkušenost s obcemi je, že říkají, my se přizpůsobíme, ale musíme vědět, jaké to jsou ... když nám tři kontroly a řeknou něco jiného.**

Máme nový zákon o veřejných zakázkách, který je horší než ten předchozí a nejasností bude přibývat. Už jen proto, že je nový a nebudeme vědět, jak s ním zacházet

Nepochybně může být víc, překrývat, ale systematicky uspořádat. Mimo jiné proto, aby ta účelnost byl vlastností i toho kontrolního mechanismu jako takového. Aby to nevedlo k tomu, že kontrolní systém díky tomu, že vede někdy k protichůdným závěrům, sám sebe deklaruje, obce ztrácí důvěru v kontroly. Říkají aha, ministerstvo financí nám říká něco jiného než ÚOHS, tak si vybereme, stejně to bude špatně, akorát nevíme, od koho. A měl by být nastaven tak, abychom díky němu více veřejných prostředků ušetřili, než kolik do něj vložíme.

Nebezpečí nekoordinovaného nesystematického neukotveného kontrolního mechanismu spočívá v tom, že kontrolované subjekty můžeme ukontrolovat, už je budeme jen kontrolovat. Stejně jako u podnikatele, kterému tu přijde obchodní inspekce, tu z živnostenského úřadu – je to potřeba, ale nesmí ho to zlikvidovat. Tam je to lépe vidět než u těch obcí, představte si toho malého podnikatele, který stráví tři týdne z měsíce tím, že je po ruce kontrole. Takže neukontrolovat a spousta dalších věcí je k diskusi.

Na konci příspěvků všech ostatních mluvčích přichází se zpožděním zástupce ministerstva financí. Ministr Dienstbier ho s úsměvem krátce informuje o tom, že největší debata je o duplicitách kontrol.

TOMÁŠ VYHNÁNEK, náměstek ministerstva financí:

Ministr Dienstbier vzhledem k pozdnímu příchodu pana náměstka doporučuje zaměřit se na téma odstranění duplicit, zejména ve vztahu k zákonu o veřejných financích.

K tomu zákonu o řízení a kontrole veřejných financí. Jak víte, dostali jsme to zpátky vloni k přepracování z Legislativní rady vlády, byly i ústavněprávní výhrady směrem k obcím. **To znamená, že jsme se důsledně snažili vypořádat poznámky ze svazu měst a obcí. Abyste věděli, ten návrh budu dávat příští týden do Legislativní rady. Jsem přesvědčen, že je lepší, schůdnější, rozporů výrazně méně. Byť tam ještě nějaké jsou, ale to je život.**

Co se týče odstranění duplicit, má to tři roviny. My jsme se k tomu tématu dostali za A díky tomu našemu zákonu a za B zákonu o rozšíření pravomocí NKÚ. Má tedy ty tři roviny. Ta legislativní, kdy my do toho zákona dáme předpoklad jakoby jednotného auditního přístupu, bude to zákonný požadavek. Všechny kontroly by měly přistupovat stejně, měly mít zkrátka mít stejné metodiky a pokud možno se stejnými závěry. Ale to je jen paragraf v zákoně. Ale hlavní práce leží na metodické spolupráci jednotlivých kontrolních orgánů. Ten single audit approach znamená, že jeden se spolehne na závěry toho předchozího. Byť to může vypadat jako duplicita, leckdy to není duplicita, protože účel kontrol je různý a mají to ze svých zákonů, každý si musí hlídat své peníze. Typicky když je dotační

projekt, jde tam víc kontrol, není to vina těch lidí, ale každý má nějakou zodpovědnost. Důležité, aby nemusel znovu na místo. Kdy se může spolehnout na závěr kontrolora, který tam byl před ním. Na tom musíme pracovat metodicky. Typicky největší problém veřejné zakázky, přijde jedna kontrola, řekne že to bylo diskriminační, druhá že to nebylo diskriminační, a pak přijde auditní orgán a řekne, že to bylo celé špatně. Ta iniciativa je dlouhodobější, snažíme se, už nese skromné ovoce, scházíme se s finanční správou i s poskytovateli a sporné věci si říkáme, To je metodická práce, aby se to posuzovalo stejně.

Neumíme odstranit žádným zákonem duplicitu ve věci subjektů – naopak auditní orgán vzorek operací k auditu mu je stanoven automatickým výběrem přímo z Evropské komise, auditní orgán když tam jde, asi 750 auditů, tak jít tam musí... je ale možný vzájemný spoleh, když tam jde poskytovatel dotace nebo náš odbor kontroly. Když tam není komise, ten vzájemný spoleh už by tam být měl a náš nový zákon tomu dá předpoklad. Single audit approach. Druhá rovina je metodická, snažíme se orgány sladovat. Třetí rovina je rovina výkonu, sladovat harmonogram kontrol. Máme na to informační systém, ale přiznávám, že to není teď dobře využíván. Každý kontrolor by se měl do něj podívat a podívat se, jestli tam nebyl někdo předtím.

Je to postupná cesta, v té metodice někde na ní jsme, ale rozhodně nejsem spokojen. Snažíme se aktivně sladovat s NKÚ, dopředu dává plán, tak my už tam nejdemo, to je minimum, co můžeme udělat.

Navýšení NKÚ nevnímám jako duplicitní, protože je to kontrola veřejnosti, našeho pohledu externí audit, zatímco my provádíme vnitřní kontrolu v podstatě státních peněz, veřejných financí. NKÚ je jakoby nad námi, nad úřadem, stranou politiků, jeho klientem je veřejnost, mým klientem je ministr nebo poskytovatel dotace, to je rozdíl mezi interním a externím auditem. Vypadá to jako detail, ale účel je rozdílný.

Připravujeme ještě důslednější analýzu duplicit a kde je problém, zda tam lidé týdný sedí, nebo mají různé závěry. Aktivně jsem se k tomu přihlásil, protože jsme měli diskuze na Výboru pro veřejnou správu ve sněmovně. **Máme obsah připravený a teďka jsme rozeslali dotazníky ve spolupráci se svazem měst a obcí, teď očekáváme zpětnou vazbu a analýzu pak uděláme a zase určitě o ní budeme diskutovat.**

Potřebujeme podněty, v čem konkrétně je problém duplicity, abychom podle toho nastavili metodiku, výkon, harmonogramy. Vidím prostor v tom, že tam lidi sedí v obci 3 neděle, když je všechno dostupné elektronicky. Doufám, že analýza přinese i tyto podněty. Ty můžeme realizovat bez ohledu na to, jak bude zákon o kontrole a řízení veřejných financí bude postupovat sněmovnou.

JIŘÍ DIENSTBIER, ministr *(reaguje na předchozí řečníky):*

Já jsem chvílemi opravdu nadsakoval. Začnu od pana doktora Kadečky. K systematičnosti, ta je v pořádku. Kdo poslouchal pana prezidenta Kalu, pochopil, že systematičnost ze strany NKÚ tady je z hlediska cílů, které NKÚ má. Příklad, který pan Kadečka zvolil vzhledem k evropskému auditu, jak tady popsal aniž by tušil pan náměstek, to je jediná oblast, kde nejsme schopni duplicitu odstranit. Ledaže, že národní kontrolní mechanismy bychom úplně vyřadili. Všude jinde si můžeme národní mechanismy nastavovat, vytvářet zastřešující auditní orgány, které budou přispívat k tomu, aby duplicitám nedocházelo. Ale tady to nejde. K tomu co říkal pan místopředseda Drahoval, že jde o zásah do samosprávy, protože hospodaří jenom s veřejnými penězi. Ano, přesto to nepovažuji za zásah do samosprávy, protože NKÚ nevnucuje žádné rozhodnutí územní samosprávě. Pouze musí strpět provedení kontroly, když na ni vůbec dojde z hlediska zátěže, k tomu jsem se vyjadřoval.

K zákonnosti – opakovaně jsme o tom jednali, princip zákonnosti v zákoně je. Ale to není uvážení obce, jestli bude postupovat účelně a hospodárně, to je už dnes ze zákona povinnost. Ano, i toto je kontrola zákonnosti. To ovšem nesouvisí – obec nemá možnost uvážit, že se nebude chovat hospodárně, účelně. To neznamená, že si obec nemůže rozhodnout, že chodník nebude 1,5 ale 3 metry. Ale samozřejmě i z řady jiných důvodů měla by si to vždy umět dobře zdůvodnit. Neznamená to, že porušuje pravidlo účelnosti, když se obec rozhodne postavit sochu na náměstí. Až ten podstavec necháte zhotovit za pětinasobnou cenu než je řádná, pak to může vstoupit i do případu uměleckého díla. Že NKÚ zasahuje do politického rozhodování, to není pravda.

K p. Pospíšilovi a Jiránkovi: Tenhle zákon šel standardním připomínkovým řízením. Mnohokrát jsem jednal i během vypořádávání během jednání Legislativní rady se zástupci územní samosprávy, bylo to projednáno nadstandardně. Narážky nebyly z tohoto hlediska korektní. Stejně tak používat to, co bylo Legislativní radou v odmítnutém zákoně o řízení a kontrole veřejných financí ve vztahu k přezkumu hospodaření, dokonce nemají kraje jednotné stanovisko, na tom se neshodne ani územní samospráva. Uplatňovat tento argument vůči nám jako předkladatelům a NKÚ nepovažuji za zcela férové.

Vyjádření Asociace krajů k materiálu ministerstva financí, to se nejedná o analýzu, ale týkal se přehledu kontrol, byl vládou odmítnut a byl přepracován a ten materiál byl a předložen v jiné podobě, i na základě připomínek Asociace krajů. To nebyly výhrady k předloženému, ale průběžnému materiálu, plnění poslanecké sněmovně, která si ho vyžádala. Není přesné, že teprve teď se pracuje na něčem, co si sněmovna vyžádala.

Co se týče zástupce Plzně, že chybí harmonizační orgán. Vůči NKU to není uplatnitelné, má jiné postavení v kontrolních mechanismech, je to nadřazená kontrola, daná ústavou, systémová a tam těžko můžeme na exekutivní úrovni koordinovat činnost NKÚ. To se může týkat ostatních mechanismů. Ta debata nepatří sem, ta bude patřit k legislativnímu materiálu kontroly a řízení veřejných financí. Chápu, že samospráva v dobré víře postupuje podle kontrol závěru a přijde někdo jiný, že je to vážný problém, který je třeba řešit.

Mimochodem ten stesk, že pan primátor Plzně musí být u soudu ve věci, kterou několikrát různé kontroly potvrdily jako správnou, potvrzuje, že kontroly byly provedeny dobře, protože soud dal Plzni za pravdu a soud to potvrdil. Ani tento osten proti provedeným kontrolám nebyl na místě.

K náběhu do roku 2021, mě by nevadilo, kdyby tam to přechodné ustanovení nebylo. Nepochybně by s tím neměl problém NKÚ ani pro územní samosprávu, protože NKÚ jde podle ročního plánu kontrolní činnosti, to neznamená, že už pozítří něco kontroluje. Toto přechodné ustanovení jako politický požadavek zákonodárců byl požadavek postupného náběhu, abych umožnil průchodnost tohoto materiálu, proto jsem to tam jako předkladatel zařadil.

MILOSLAV KALA, prezident NKÚ:

K tomu, co se mě dotýká. Ve vystoupení pana Drahozala použita důvodová zpráva k ústavě. Já jsem ve sněmovně vystupoval, byl předložen poslanecký návrh novely ústavy, apeloval jsem na všechny, aby se počkalo na vládní návrh. To je doložitelné, používat důvodovou zprávu k ústavě je nekorektní, jediné, co prošlo Legislativní radou, tak je důvodová zpráva k zákonu. To je potřeba oddělit. Poslanecká sněmovna se rozhodla, že ústavu postoupí, kdyžto zákon vrátila k dopracování. Mě se ten postup nelíbil, ale není to důvod, aby se dneska něco odmítlo a celá ta práce se zahodila. Považoval bych to za účelové.

Slovensko, 160 kontrolorů, co vykonávají kontrolu. NKÚ tam má 300 zaměstnanců, odhadoval bych 200 kontrolorů, kontroloři nejsou odděleni tam, aby nemohli dělat kontrolu na ministerstvu, po druhé na obci. To je sporný argument. Jsem přesvědčen o tom, že dostaneme 3krát 10, což při mých vztazích s ministerstvem financí není jisté, není to nárokové, tak já vyčlením 30 zevnitř úřadu a na výkon kontroly to bude stačit, dokud já na úřadu budu.

Pan Pospíšil použil argument, že v tom návrhu měl přezkum zrušit a nahradit kontrolami NKÚ. Dali jsme zásadní připomínku a nesouhlas, byl to asi jeden důvod, proč zákon zkrachoval v Legislativní radě. Není představitelné, aby instituce typu NKÚ kdekoliv v evropském státě převzala v takovém rozsahu přezkum hospodaření. To je věc úplně mimo a neodpovídá tomu, co NKÚ dělá a co se navrhuje v návrhu zákona.

Koordinátor je potřeba, s tím souhlasím, pan náměstek se k tomu v podstatě přihlásil. Není to tolik o zákoně, ale metodice, a že jsou schopni dnes přebírat náš plán kontrolní činnosti jako jeden z podkladů, kam nasměrovat jiné kontrolní činnosti. Reaguje na oprávněnou kritiku.

Směrem k p. Kadečkovi. Mě jeho vystoupení mrzí z jednoho důvodu. Mohu to vnímat jako určitou kritiku NKÚ bez toho, že bylo řečeno, že v dosavadní praxi NKÚ něco z toho dělal. Postavil jste to tak, jakoby zákon zaváděl výbor lidové kontroly z roku 1980. Takto to není. Vy stoprocentně víte, jakými standardy se řídí nejvyšší kontrolní instituce, že není zájem pokrývat kontrolou všechny oblasti, jako je vztah a autonomie versus finanční kontroly řešen ve vyspělých státech, včetně Německa, Francie, kde účetní dvůr zasahuje do samospráv nad rámec toho, co se chystá tady. Nezlobte se, mě se podotklo a musím se ohradit. Ta vize, co jste pospal, nenastane a není předmětem návrhů, které projednáváme.

Jinak rozumím tomu, taky jsem byl starosta zřejmě v době, kdy těch kontrol zřejmě nebylo tolik, největší nával byl spojen s evropskými dotacemi, když se to koncentrovalo do kontroly do auditního orgánu ministerstva, největší problémy, když se rozešly stanoviska Evropské komise, které se u nás nějak interpretovalo a následně se chtělo, aby se interpretovalo jinak, způsobilo to nedůvěru ke kontrolnímu mechanismu jako takovému. A zřejmě – nesleduju to úplně – ale vnímám obavy z toho, aby se to nepřehnal, že se ten kontrolní systém naprosto rozestoupí. Ale mám pocit, že i díky tomu tlaku a tomu, co projednáváme, se dostáváme do situace, kdy se věci začínají spíše sblížovat. Pro nás určitá judikatura, jak rozhodují finanční úřady, je pro naše posuzování věcí.

Podobně zazněla spolupráce s orgány v trestním řízení. Na toto se kolega Vystrčil ptal rakouského starosty. Problém nevzniká z kontroly, ale z toho, že to ten starosta špatně udělá. Pokud se najde případ, kde se rozejde praxe posuzování finančního úřadu a naše, my na to nepochybně uvnitř našich systémů reagujeme. Vždycky je to konflikt s kritériem, kde jsou dané zákonem, nebo smlouvou, kterou uzavřete s poskytovatelem dotace. Kde poskytovatel v určitém období ke svým podmínkám přilepil všechno, co měl na stole, a při striktním výkladu se ukazovalo, že nebylo možné tyto věci čerpat... Vždyť na to vláda reagovala, počet programů se snížil, pravidla mají podléhat jednotnému přístupu a my byli ti, kdo kritizovali, že to bylo nedostatečné a existovala na straně příjemců nejistota.

Jsem přesvědčen, že kontrola vám v konečném důsledku pomůže a že vás nezatíží ani žádného z vás nedostane do kriminálu.

DAN JIRÁNEK, výkonný ředitel SMO ČR:

My ani nemáme problém, že starosty to dostane do kriminálu, ale že se občas podává hodně trestních oznámení. Pět let je ten člověk vláčen tiskem a pak soud shledá, že nic neprovedl. Ale to už

je pozdě, nikdy nebude starostou a je znechucen, protože bohužel v ČR se zavedlo, že není vinen ten, kdo je odsouzen soudem, ale ten, na koho se ukázalo prstem.

MILOSLAV KALA, prezident NKÚ:

Ale představa, že to vyřešíme v zákoně o NKÚ, vymahatelnost práva, to patří jinam, já zato nemůžu.

Následovala živá debata, do níž se zapojili hosté v auditoriu:

Zástupce Rekonstrukce státu na p. Drahovzala ze SMO ČR (přepis dotazů není vzhledem ke snížené kvalitě zvukového záznamu doslovný): Co by musela vláda udělat, aby byl zákon pro vaše sdružení přijatelný?

PAVEL DRAHOVZAL, místopředseda SMO ČR:

Nejdřív musíme znát výsledky analýzy, čím vším si města a obce procházejí a jak se sladí kontrolní mechanismy ze strany ministerstva, respektive krajských úřadů, které provádějí přezkum hospodaření, a ministerstva vnitra.

Máme najednou tři instituce, které mohou všeobecně kontrolovat úplně všechno na obci. A je třeba říct, jestli jedna z nich má přednost, nebo musíme respektovat závěry všechny tři najednou, i když se vylučují. Zároveň je to řečnická otázka, co nám kontrola NKÚ na městech a obcích přinese za přidanou hodnotu. Co se zlepší, fungování měst oproti současnému stavu? Jako starosta to nedokážu identifikovat. Každý rok procházíme přezkumem hospodaření krajského úřadu a je zevrubný, procházejí nám veřejné zakázky, běžné rozhodování zastupitelstev a rad, interní procesy včetně vnitřní směrnice, nevím, v čem bude kontrola NKÚ odlišná, dobře, když mi podle kontrolního plánu v jednom roce přijde přezkum hospodaření z kraje a přijde se mě ptát na ty samé věci.

Někdo z publika: Třeba jsou i mezistátní nálezy, které ukážou srovnání cen výstavby dálnic v Česku a jiných státech. Občané se mohou dozvědět, kolik stojí nové chodníky u nich a jinde...

DAN JIRÁNEK, výkonný ředitel SMO ČR:

Nabyl jsem dojmu, že to se občané dozvědí z registru smluv. *Následuje smích.*

Z publika: Proč není integrované kontrolní řízení, upravené podobně jako řízení třeba ve stavebním zákoně. Ať si prostě orgány navzájem vymění plány svých kontrol?

TOMÁŠ VYHNÁNEK, náměstek ministerstva financí:

Lapidárně tomu nebrání nic moc, máme informační systém, jediný problém je, že ti, co s ním pracují, ho nevyužívají dostatečně. To je věc, zkrátka na tom pracujeme, aby se duplicity omezovaly. Jako to je věc, která má nějaký časový vývoj. Já s tím dnes nebo zítra nic neudělám.

Přezkum hospodaření tam je důležitý adresát. To je forma externího auditu, přezkum je obdoba toho, adresátem je starosta, ta zpráva také není tak srozumitelná jako jsou zpráv NKÚ, protože jeho adresátem je veřejnost. To je zkrátka jiná cílová skupina.

Přezkum mám v gesci, rozhodli jsme se, že to nebudeme rušit, protože na zákon číslo 420 jsou různé názory napříč obcemi. Máme společnou pracovní skupinu s kraji, abychom si řekli, zda budeme v příštím období s tím zákonem něco dělat nebo ne.

Mně se líbí, protože je celkem otevřenější, zároveň je fixován na účetnictví, ale také je to otázka kvality těch přezkumníků. Konzultuju se svým bratrem, který je místostarostou. Obce si mohou vzít externího auditora jako firmu a mohou jít pak klidně spát, že mají účetnictví v pořádku. Kraje mají zas

výhrady, jak obce přistupují k přezkoumávání, to řeším v rámci skupiny. Ten nástroj je dobrý a není duplicitní. NKÚ to píše pro veřejnost, tomu rozumí každý středoškolsky vzdělaný občan. Zpráva o přezkoumávání je odbornější záležitost.

DAN JIRÁNEK, výkonný ředitel SMO ČR:

Potvrdil bych jeho slova, záleží na tom, jak to přezkoumávání dělají. Pokud radí obcím, jak mají účtovat a ne jako nástroj, jak je deťat, tak to obce chápou jako bonus. Kde k tomu přistupují jinak, obce úpí a hledají si externí auditory.

Zástupce Frank Bold: Chci se zeptat pana prezidenta Kaly, když se posílení NKÚ osvědčilo na Slovensku, budete svou činnost nějak dál koordinovat?

MILOSLAV KALA, prezident NKÚ:

Slovenská NKÚ je monokratický orgán, u nás rozhoduje kolegium. Neumím dát závazek, jak to bude probíhat a přihlížíme k tomu už dnes. Po třech letech účinnosti zákona na Slovensku pak předseda dostal vyznamenání od svazu měst a obcí, říkali mi, až to budeš mít, poznáš, jestli to děláš dobře.

Za druhé, co bychom chtěli dělat, my nemůžeme dělat poradu, někdo k nám zavolá a my mu odpovíme a on bude všude mávat, takhle se bude účtovat. Ale věci, které se ukážou během kontrol krajské úrovni... Na Slovensku mají pravidelné jednání se zástupci samosprávy, představují typická řešení, na co přišli. Velmi dobrá praxe. Já jsem svým 9 územním odborům řekl, že s tím mají počítat, že navážou vztah se svazem měst a obcí a asociací krajů v daném místě a začít se s nimi bavit, co jim ve skutečnosti nejvíc vadí. Podmínky jsou různé v různých krajích a chceme věci dělat se znalostí místních podmínek.

DAN JIRÁNEK, výkonný ředitel SMO ČR:

Mě nejvíc vadí, že se názory řídicích orgánů a auditů rozcházejí s názory NKÚ. NKÚ chodí na obce u dotací z EU i státních a vadí, ministerstvo řekne, udělali jste to dobře, NKÚ řekne, špatně, dá to finančnímu úřadu a ten nám napálí penále. Obce tomu uvěří, až ten zákon uvidí schválený.

MILOSLAV KALA, prezident NKÚ:

Detailně jsem analyzoval, kde jsme na kontrolovaných osobách jako příjemcích dotací vytkli, je to zanedbatelný zlomek, většinou vytýkáme poskytovatelům, tam je těžiště naší práce. Pokud obce mají tento pocit, kontrola nekončí tím, že něco zveřejníme, ale vedeme dialog. Většinou dojdou k tomu, že problém jim způsobil poskytovatel dotace. Já chápu, že ty obce to vztahují na sebe, ale ze strany NKÚ to tak myšleno nebylo.

DAN JIRÁNEK, výkonný ředitel SMO ČR:

Pokud by se to projevilo tak, že když špatně nastavil podmínky poskytovatel, tak veškerá rizika korekcí a sankcí nese poskytovatel nebo řídicí orgán, pak bychom vás uvítali. Ale bohužel finanční důsledky nenese poskytovatel, ale příjemce.

TOMÁŠ VYHNÁNEK, náměstek ministerstva financí:

Jako souhlasím. Ale pro vás je rozhodující finanční úřad. Proto zdůrazňuju, že my jsme je tam v zákoně nechali. Ta instance, která rozhoduje o korekci reálně, je finanční úřad, koordinují se mezi sebou, jednotný výklad. Sporné příběhy, o kterých hovoříte, dost končí tím, že to zaplatí státní rozpočet, to je náš problém. Rozdíl mezi tím, co vyměří auditní orgán a my odvedeme komisi, a to co pak vyměří finanční úřad, nebo to spadne u soudu, to jsou 3 miliardy ročně. Ty případy, kdy je obec

dotlačena zaplatit soudem, já nevím, jestli jednotky nebo desítky, ale jsou v diskuzi víc patrné než v realitě. Náš audit ... 750 auditů napříč všemi operačními programy, ten vzorek, kde máme sporná rozhodnutí, já už je všechny znám, protože to jsou jednotky.

Jsou to situace, kdy judikatura Evropského soudního dvora, to chce po auditním orgánu a způsob, jakým se dostává do poskytovatelů, tam je zpoždění, judikatura je nějaká a podmínky jsou jiné. To byly zejména losovačky, obalovny, odvoz sutě ze staveb.

JIŘÍ DIENSTBIER, ministr:

Debata není o zákoně o NKÚ, to je tady dobře vidět...

DAN JIRÁNEK, výkonný ředitel SMO ČR:

Problém je v přidávání dalších věcí. Když ten systém není dobrý, z našeho pohledu dobře nefunguje, že do něj přidáme další věc, zase nebude fungovat.

Starosta středočeských Petrovic: Chci se zastavit u té účelnosti. My v obci chceme udržet mladé lidi, a proto jsme nabídli parcely, i když za stanovenou cenu neuhradíme ani potřebnou infrastrukturu. Ale je to pro nás prioritou. Kdo a proč bude posuzovat to, zda jsme rozhodli správně?

JIŘÍ DIENSTBIER, ministr:

To doopravdy není změna, takhle vám mohou přijít už dneska. Pokud to máte zdůvodněné, má to legitimní cíl to vaše opatření, máte to schválené a 350 korun není tržní cena, ta by měla být nižší, za tržní zřejmě byste prodali i levněji, pokud vám to dnes nechce nikdo koupit. Neumím si představit příčetnou kontrolu, která by vám vyčetla, že porušujete zákon v části, která vám ukládá chovat se účelně. Ale samozřejmě v žádném kontrolním mechanismu nikdo nevyloučí exces. To neznamená, že se nemáme bavit o nastavení nějakého kontrolního mechanismu, který bude kontrolovat i hospodárnost a účelnost. **Podle mě není vůbec žádná pochybnost, že NKÚ bude u územní samosprávy kontrolovat hospodárnost a účelnost, protože to je kontrola zákonnosti v tuto chvíli. Chci to říct na rovinu a nebruslit kolem, zda ano nebo ne. Protože to není libovůle obce, zda se bude chovat hospodárně...** debata je o výkladu pojmů.

MILOŠ VYSTRČIL, předseda výboru Senátu PČR:

Tomu rozumím. Ale co když si tam někdo bude chtít postavit obchod a nabídne vyšší cenu? Dnešní mechanismy jsou zajaté, obava je, aby NKÚ nezačal posuzovat, co je v zájmu obce. Už ty kluky z Prahy úplně vidím. Ty argumenty musí stokrát zaznít. I tím ovlivňujeme budoucí práci NKÚ. Moje obava je skutečně nižší než před návštěvou Rakouska, kde si dokonce obec pozve NKÚ na pomoc proti finančnímu úřadu. Takhle daleko ale v Česku nejsme. Spíš si říkám, že bychom měli řešit důležitější věci, kontrola obcí nás tedy opravdu nepálí. Navíc u dotací kontroluje NKÚ už dnes.

JIŘÍ DIENSTBIER, ministr:

Mám pocit, že se neposloucháme navzájem. K čemu je ta kontrola dobrá, proč vůbec. Pan prezident to vysvětlil dobře na některých případech, on řekl, že některé efektivní kontroly nemohou vykonávat, protože končí tam, kde je ta státní doména a na tu hranici k samosprávě nemohou.

NKÚ nebude kontrolovat, jak pan Drahovzal popisoval, úplně všechno, od rozhodnutí rady a zastupitelstva, přes veřejné zakázky, vnitřní směrnice. NKÚ zpravidla jde po systémovém problému, kouká, jak funguje financování sportu, školství. Tak to dnes zkontroluje na státní rovině a už ne ve vztahu k samosprávě. A nechtejte mě za slovo, jestli zrovna školství je dobrý příklad. On prostě

nepůjde plošně kontrolovat vše, co se v obci děje, ale nějaký systémový problém. To je ta přidaná hodnota.

Ty obavy z toho, jak to poškozují samosprávu nebo dokonce ji ohrožuje trestním stíháním, jsou podle mě vyjádřením obav nikoli kompetentního kontrolora, ale případně nekompetentního vyšetřovatele policie ČR. Ale to je riziko, které je dnes úplně stejné a to se nijak nemění zákonem, který diskutujeme.

Naopak by to mohlo obci pomoci, pokud tam bude kompetentní ochrana. Není NKÚ nepřičetný, aby posuzoval, tak jak znělo, jestli ... nebo střechu na mateřské školce, to je absurdní představa, že by vám řekli, že nemyslíte na zájmy obce. To je kontrola, kterou ani nepůjde dělat, pokud není součástí nějakého širšího šetření. To je ten účel. Pokud kontroluji finanční toky ve vztahu ke sportu, NKÚ dneska zkontroluje jen část. To znamená, že kontrola nakonec není efektivní z hlediska informace pro všechny zúčastněné subjekty, vládu, která třeba rozhoduje, kam pošle prostředky až po to, jak se s nimi nakládá na té nejnižší úrovni. Výstup není dostatečně kvalitní jako podklad pro další rozhodování v té věci, ať exekutivní nebo z hlediska přípravy legislativy. To si myslím je zásadní problém.

PETR ŠILAR, senátor a předseda senátorského klubu:

Oceňuji pana prezidenta Kalu, že nám vše vysvětluje, byť zákon vlastně nechce. (*smích*). Ten zákon je ale zbytečný a představuje politický zásah a zpochybňuje samosprávu.

JIŘÍ DIENSTBIER, ministr:

NKÚ ale bude dělat jen systémové kontroly, to je ta přidaná hodnota. Dnes musí skončit na hranici samosprávy.

MILOSLAV KALA, prezident NKÚ:

Svědčí to o tom, že ten seminář je úspěšný. Nepožívejme v té debatě ty chodníky a mateřské školy.

My jsme se zabývali výstavbou metra A, největší dopravní stavba za řadu let, která se odehrávala v Praze. A přesto, že tam byly evropské dotace a byla přislíbena účast státního rozpočtu, my jsme tam zkontrolovali přípravu a tím to skončilo. Prostě používat to, že se budeme chodit dívat, jak se někde postavil kurník na slepice, mi přijde až nedůstojné.

STANISLAV KADEČKA, člen Legislativní rady vlády a ústavní právník:

Pokud zde dospíváme k závěru, že se má kontrolovat účelnost, tak potom více než ve svém prvotním výstupu odkazují na článek 8 odstavec 2 Evropské charty místní samosprávy i na oficiální komentář k této závazné mezinárodní dohodě říká, že účelnost se kontrolovat nemá.

Druhá věc k tomu, co říkal pan prezident. Já jsem se ho nechtěl dotknout. Já jsem nemluvil o tom, co bude dělat NKÚ a jeho současný prezident, ale mluvil jsem o tom – a to je pro mě v podmínkách právního státu mimořádně důležité, jaký prostor otevírá ten zákon tomuto orgánu veřejné moci. Já panu prezidentovi věřím. To co on říká. **Ale my se nebavíme, co NKÚ bude dělat v příštích letech, ale o prostoru, jaký ten zákon otevírá. A ten prostor je podle mě mimořádně široký.**

K tomu, co říkal pan náměstek Vyhnánek. **To že ministerstvo nejde na kontrolu tam, kde si zjistí, že šlo na kontrolu NKÚ, je sice z hlediska praktického pěkné, pak ale vyvstává otázky, proč máme tady dva orgány, kdy v momentě, kdy jde jeden a nejde ten druhý. Proč tyhle dva orgány najednou. Pro mě je to argument spíš opačným směrem.**

Přezkum hospodaření... **Pokud přezkum hospodaření je nečitelný, nesrozumitelný, tak je podle mě na místě tento systém vylepšit a nezavádět nový. S tím já mám obecně problém v právu, to se bohužel v naší legislativě děje věčně. Nějaký systém nefunguje, tak ho nevylepšíme, ale zavedeme nový systém. Ten obvykle vykazuje stejné problémy, jenom v jiném gardu.**

To že nám systémy nefungují, to je pro mě důvod pro změnu legislativy, ale ne proto, že přijmeme další mechanismus a budeme si naivně myslet, že ten sedmý už se povedl a fungovat bude.

Poslední poznámka, pan náměstek Vyhnánek to ví, Pečlivě jsem četl předposlední verzi návrhu zákon o finanční kontrole a tam já se obávám, že se vůbec nic směrem ke koordinaci a podobně systematickému uspořádání kontrol nic nečiní. **Možná by nebylo špatné, ostatně pan náměstek sliboval, že příští týden půjde do Legislativní rady a bude přístupný v eklepu, nechť i Senát v momentě, až bude zvažovat tento zákon o NKÚ, se podívá, zda platí, že s klidným svědomím může tu novelu pustit dál... Ale já se obávám, že jsem tam nic takového nečetl. A myslím, že je slabé ujištění, že se spolehne na metodiku.**

Metodika je strašně důležitá. V řadě případů – a to odpustí i tady senátoři- je realizace zákonů v praxi mnohem důležitější než samotný text. Ale já se obávám, že tady nám stojí spíš proti sobě. Oba zákony jsou postavené každý jednotlivě, oni nemají spolu nic moc společného, tam k nějaké koordinaci kontroly subjekty nic moc nevede. **Nic mě nevede k tomu, že by po přijetí tohoto zákona o finanční kontrole, pokud by snad prošel Legislativní radou, že by se něco změnilo.**

TOMÁŠ VYHNÁNEK, náměstek ministerstva financí:

Dělali jsme to nejlepší, co jsme mohli. Já mám nějaké možnosti, co do zákona dát a nedat, máme tam princip jednotného auditního přístupu a samozřejmě ... Když tam teďka napíšu nějakou detailní povinnost koordinace, tak to dostanu z druhé strany, že to zas naráží na nějaké jiné předpisy.

STANISLAV KADEČKA, člen Legislativní rady vlády a ústavní právník:

Tam je problém, že ten zákon se pohybuje jenom uvnitř své působnosti. Pokud se budeme bavit o kontrolách podle jiných zákonů a v tom je ten problém, tam se jich nedotýká.

To, že se mají systematicky uspořádaně realizovat kontroly v režimu tohoto zákona, to se vám tam napsat podařilo, ale ten zákon nepřekračuje svůj rámec, čili směrem k NKÚ vůbec to nejde, ale ani směrem k přezkumu hospodaření ze strany krajských úřadů, finančních úřadů, tam ten zákon vůbec nejde.

TOMÁŠ VYHNÁNEK, náměstek ministerstva financí:

Jako prostě uvidíte sami, když nám někdo poradí, co tam napsat líp a bude na tom politická shoda, tak budiž. Tam byly připomínky z obou stran a my se museli pro jednu verzi rozhodnout. To že narážíme na ústavnost neustále, protože má bezprostřední návaznost na dalších 12 zákonů, a týká se řízení obcí, krajů státu a všichni mají jiné kompetence... nějaká verze tam je a v zákoně je napsaný jednotný auditní přístup. A jak se to bude dál naplňovat, to už je asi na nás. Pokud bude poslanecká, nebo vládní iniciativa, že se to nějak přepíše, tak budiž.

Ale já to moc nevidím. Připomínkové řízení bylo velmi složité, jako těch bylo 2500 a vypořádat je čestným způsobem nebylo jednoduché. Já tam prostor pro další diskuzi jako moc nevidím, ale můžeme o tom rok diskutovat, ten zákon se novelizuje už asi 10 let.

Starosta Petrovic: Chci říct, že je to zásah do samosprávy.

JIŘÍ DIENSTBIER, ministr:

Vy tady používáte argument zásahu do samosprávy, přitom z druhé strany zástupci obcí říkají, že všechno už je kontrolováno externě někým jiným. To znamená, že přezkum hospodaření krajů je zásah do samosprávy? Když přijde ministerstvo financí nebo auditní orgán podle evropských fondů, tak je to taky neústavní zásah do samosprávy?

DAN JIRÁNEK, výkonný ředitel SMO ČR:

Jenže nekontrolují účelnost.

JIŘÍ DIENSTBIER, ministr:

To se obávám, že pokud se bavíme o přezkumu hospodaření, tak nevím, co by se kontrolovalo, neumím si představit, že by se jen odškrtávalo, že bylo něco formálně rozhodnuto... Tu povinnost hospodárnosti a účelnosti máte už dnes, pokud se nechováte hospodárně a účelně, doopravdy spěte špatně, protože porušujete zákon už dneska. A může přijít ten policejní vyšetřovatel a může to posuzovat.

DAN JIRÁNEK, výkonný ředitel SMO ČR:

Co je účelné a hospodárné dnes rozhoduje zastupitelstvo schválením rozpočtu, nebo rozhodnutím o prodeji majetku.

JIŘÍ DIENSTBIER, ministr:

Anebo soud v některých případech.

DAN JIRÁNEK, výkonný ředitel SMO ČR:

... A musím říct, že soud na příkladu Lipna spíš přihlíží k tomu, co zastupitelstvo rozhodlo... ale starosta ztratil 5 let života. Soudce pak napíše, že nelze trestně stíhat, že kdyby bylo jinak, mohlo by být lépe. To je hezký, ale to se starosta dozví po 5 letech.

JIŘÍ DIENSTBIER, ministr:

Ale to je dnešní stav a nesouvisí s rozšířením působnosti NKÚ.

DAN JIRÁNEK, výkonný ředitel SMO ČR:

Ale my se tu bavíme, že ten systém podle nás úplně dobře nefunguje a do nefungujícího přidávat další ten systém ten starý nevylepší. Když se novelizuje zákon, očekáváme, že ta situace bude lepší, než je teď.

JIŘÍ DIENSTBIER, ministr:

Ted' se neposluháme, my jsme tu mluvili o tom, v čem vylepšuje ... dnes NKÚ nemůže udělat systémovou kontrolu nějakého problému, pokud to jde přes hranici mezi státem a místní samosprávou. Zkontrolovat od shora dolů, musí mít možnost kontrolovat nakládání s veškerými veřejnými prostředky na všech úrovních, dnes není efektivně proveditelný. To je ten účel, proč je potřeba upravit kontrolní působnost NKÚ tímto způsobem.

DAN JIRÁNEK, výkonný ředitel SMO ČR:

Proč se tedy rozšiřuje působnost NKÚ i na obchodní společnosti, které mají jediný účel a tím je vydělávat peníze?

JIŘÍ DIENSTBIER, ministr:

Já jsem říkal, že ten problém kontrol společností s majetkovou účastí je jiný, proto jsem se mu nevěnoval, protože jsem myslel, že seminář je zaměřen na právě kontrolní působnost ve vztahu k samosprávě. Tam je to jiná otázka u těch společností, ale někdy to tam může zasahovat také, jeden příklad byl zmíněn, například výstavby metra, kde to může jít i přes tuto hranici.

DAN JIRÁNEK, výkonný ředitel SMO ČR:

Město Kladno zřizuje sportovní areály a zastupitelstvo usnesením stanoví daný ceník. Není to tržní cena, je to cena, která, my si myslíme, že je vhodná, aby občané byli motivováni sportovat, navíc u nás udržíme mladé lidi, protože senioři, kteří mají ještě zvlášť zvýhodněné vstupné přes poledne, v konečném důsledku přinese úspory... Když bude NKÚ kontrolovat toto s.r.o. a nebude tam systémová chyba, že neposkytují za tržní cenu, ale za cenu, která není tržní? Pak už tu systémovost nevidím. Tak se rozhodlo zastupitelstvo, nebylo zřízeno za účelem dosahování zisku.

PAVEL DRAHOVZAL, místopředseda SMO ČR:

Velmi krátce. **Jestliže má být NKU kontrolor systémů, tak se posuneme od toho základního účelu, který má dnes NKÚ v ústavě.** My nepotřebujeme kontrolovat systém. Od toho máme oborová ministerstva a máme tu odezvu veřejnosti, jestli se ty problémy řeší tak, jak se mají řešit a jaká je potřeba. Ale to, co mi tady naznačuje pan ministr, tak NKÚ vám zkontroluje systémový problém a řekne, měli byste udělat to a to ... ale od toho nemá fungovat.

Od toho máme oborová ministerstva, jejich příslušné útvary a odbory a organizační složky, aby si udělali analýzu toho problému a navrhly legislativní řešení. NKÚ je tady od toho, aby kontroloval využití účelově zaměřených veřejných prostředků. Zjednodušeně řečeno, podívejme se zpátky do ústavy.